

ԲՈՒՀԻ ՀԵՌԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2025

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 3

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: **Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:**

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Մաղթում ենք հաջողություն:

1

Նշվածներից ո՞րն է բնահասարակական աշխարհահամակարգ:

- 1) քաղաքը
- 2) ջրամբարը
- 3) անապատը
- 4) սառցադաշտը

2

Հյուսիսային կիսագնդի ձյունապատ լեռների ո՞ր լանջերի ձյունն է ամենաարագը հալչում:

- 1) հարավային
- 2) հյուսիսարևմտյան
- 3) հյուսիսային
- 4) հյուսիսարևելյան

3

Քանի՞ աստիճան է հորիզոնի հարավարևմտյան կողմի ազիմուտը:

- 1) 210°
- 2) 185°
- 3) 270°
- 4) 225°

4

Քարտեզում 2 կետերի հեռավորությունը 10 սմ է, իսկ իրականում՝ 9 կմ: Որքա՞ն է այդ քարտեզի մասշտաբը:

- 1) 1 : 9000 000
- 2) 1 : 90 000 000
- 3) 1 : 90 000
- 4) 1 : 900 000

5

Նշվածներից ո՞րն է տեղեկույթի էմպիրիկ և տեսական ընդհանրացման մեթոդ:

- 1) վիճակագրականը
- 2) դաշտայինը
- 3) նկարագրականը
- 4) շրջանացումը

6

Նշվածներից ո՞րը երկրագնդի օրական պտույտի հետևանք չէ:

- 1) ժամային գոտիների առաջացումը
- 2) Կորիոլիսի ուժի առաջացումը
- 3) տարվա եղանակների առաջացումը
- 4) գիշերվա ու ցերեկվա հերթափոխը

7

Ի՞նչ է պատկերված նկար 1-ում:

- 1) ջրվեժ
- 2) հրաբուխ
- 3) ջրհոր
- 4) գեյզեր

Նկար 1

8

Նշվածներից ո՞րն է հրային ապար:

- 1) բազալտը
- 2) կավիճը
- 3) մարմարը
- 4) կրաքարը

9

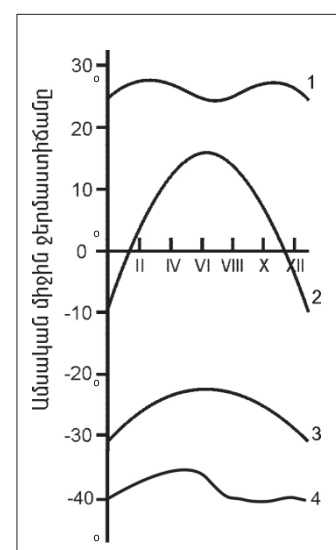
Մթնոլորտի ձևավորման պահին ո՞ր գազի քանակն է գերազանցել 90%-ը:

- 1) ծծմբական գազ
- 2) ջրածին
- 3) ածխաթթու գազ
- 4) թթվածին

10

Նկար 2-ում ո՞ր թվով է նշված օդի ջերմաստիճանի տարեկան ընթացքի կորը հասարակածային լայնություններում:

- 1) 3
- 2) 4
- 3) 1
- 4) 2

Նկար 2

11 Ո՞ր ջերմաստիճանի ջրերն են ամենախիտը:

- 1) $+3^{\circ}\text{C}$
- 2) $+4^{\circ}\text{C}$
- 3) $+1^{\circ}\text{C}$
- 4) $+2^{\circ}\text{C}$

12 Գետի լայնակի կտրվածքի մակերեսը 6 մ^2 է, արագությունը՝ 6 մ/վ : Որքա՞ն կլինի գետի ծախսը:

- 1) $24\text{ մ}^3/\text{վ}$
- 2) $36\text{ մ}^3/\text{վ}$
- 3) $12\text{ մ}^3/\text{վ}$
- 4) $70\text{ մ}^3/\text{վ}$

13 Ո՞ր դարաշրջանում է մասնատվել Պանգեյա մայրցամաքը:

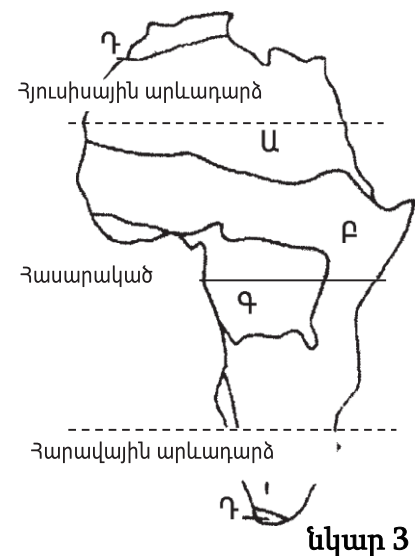
- 1) Կայնոգոյան
- 2) Պալեոգոյան
- 3) Մեզոգոյան
- 4) Արխեյան

14 Մթնոլորտային տեղումներից ո՞րն է հանկարծակի թափվում սառցաբյուրեղների տեսքով Երկրի մակերևույթ և երբեմն առաջացնում ավերածություններ:

- 1) կարկուտ
- 2) ցող
- 3) անձրև
- 4) ձյուն

15 Նկար 3 - ում ո՞ր տառով է պատկերված մշտադալար կոշտատերև անտառների զոնան:

- 1) Գ
- 2) Դ
- 3) Ա
- 4) Բ

16

Ի՞նչն է բնորոշ տայգայի բնական զոնային:

- 1) ծառային բուսականության բացակայությունը
- 2) կապիկների և կոկորդիլոսների տարածումը
- 3) հողի բազմամյա սառածության գերակշռությունը
- 4) պողոզուլային հողերի գերակշռությունը

17

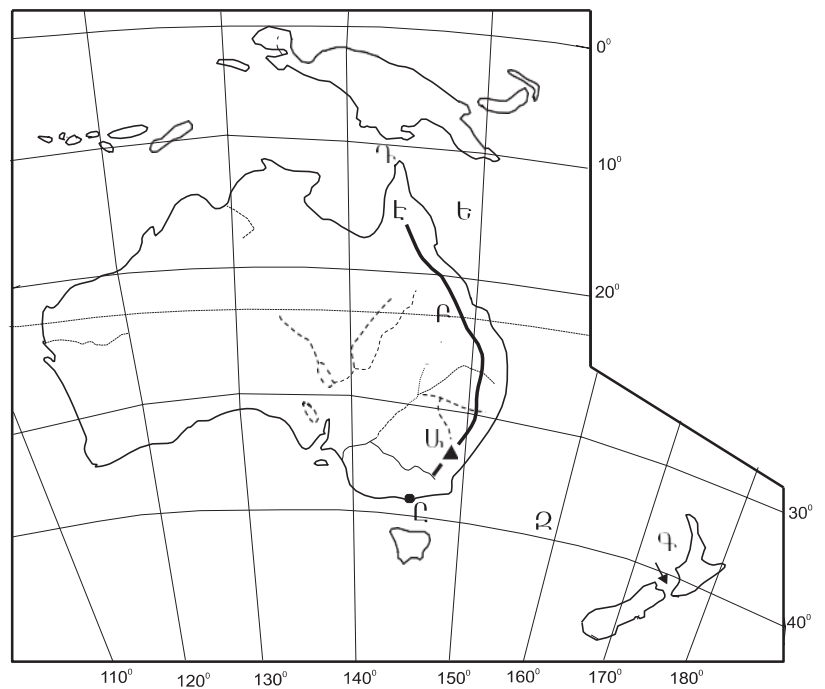
Քարտեզ 1-ում է տառով n ը թերակղզին է նշված.

- 1) Սոմալիի
- 2) Մալակկայի
- 3) Առնհեմլենդի
- 4) Քեյփ Յորքի

18

Քարտեզ 1-ում Գ տառով n ը նեղուցն է նշված.

- 1) Կուկի
- 2) Դրեյկի
- 3) Բասսի
- 4) Թորեսի

Քարտեզ 1

19 Ո՞ր ծովն է գտնվում Եվրասիայի հարավում:

- 1) Նորվեգական
- 2) Լապտևների
- 3) Արաբական
- 4) Ճապոնական

20 Ո՞ր մայրցամաքում է աճում վելվիչի բույսը:

- 1) Անտարկտիդա
- 2) Հարավային Ամերիկա
- 3) Աֆրիկա
- 4) Հյուսիսային Ամերիկա

21 Նշված ծովային հոսանքներից ո՞րն է սառը:

- 1) Ալյասկայինը
- 2) Կալիֆոռնիականը
- 3) Անտիլյանը
- 4) Գոլֆստրիմը

22 Նշվածներից ո՞րն է աճում Հարավային Ամերիկայում:

- 1) Ժենշեն
- 2) բրազիլական հնեյա
- 3) Էվկալիպտ
- 4) հսկա սեքվոյա

23 Ո՞ր բնական զոնան է տարածվում Հյուսիսային Ամերիկայում.

- 1) պրերիա
- 2) սելվաս
- 3) պամպա
- 4) կամպոս

24 Ո՞ր լիճն է գտնվում Հարավային Ամերիկայում:

- 1) Բայկալ
- 2) Պոռպո
- 3) Վերին
- 4) Նյասա

25

Ովքե՞ր են առաջինը հայտնաբերել Անտարկտիդան:

- 1) ամերիկացիները
- 2) ռուսները
- 3) շվեդները
- 4) անգլիացիները

26

Ո՞ր կղզին է տարածքով ամենամեծը:

- 1) Սուլավեսի
- 2) Գրենլանդիա
- 3) Կալիմանտան
- 4) Սումատրա

27

Ո՞ր հանրապետությունն է նախագահական:

- 1) Գերմանիա
- 2) Ռուսաստան
- 3) Իտալիա
- 4) Հնդկաստան

28

Ո՞ր երկիրն ունի ավելի քան 200 մլն բնակիչ:

- 1) Ղազախստանը
- 2) Ռուսաստանը
- 3) Ինդոնեզիան
- 4) Ճապոնիան

29

Ո՞ր երկիրը ելք ունի դեպի Կարմիր ծով:

- 1) Լիբանանը
- 2) Եգիպտոսը
- 3) Իրանը
- 4) Սիրիան

30

Զարգացած հետարդյունաբերական երկրներ են.

- 1) Արգենտինան և Մեքսիկան
- 2) Քուվեյթը և Վենեսուելան
- 3) Նորվեգիան և Գերմանիան
- 4) Հնդկաստանը և Չինաստանը

31

Երկրի տարածքը կազմում է 30 000 կմ², բնակչության թիվը՝ 9 մլն մարդ: Որքա՞ն կլինի բնակչության միջին խտությունը:

- 1) 300 մարդ/ կմ²
- 2) 420 մարդ/ կմ²
- 3) 350 մարդ/ կմ²
- 4) 130 մարդ/ կմ²

32

Նշվածներից ո՞րն է միգրացիայի ձև:

- 1) քաղաքականը
- 2) ազգայինը
- 3) տնտեսականը
- 4) հարկադիր

33

Նշվածներից ո՞ր երկիրն է առաջինն աշխարհում անգրագետների բացարձակ թվով:

- 1) Պակիստանը
- 2) Չինաստանը
- 3) Ռուսաստանը
- 4) Հնդկաստանը

34

Ո՞ր երկրներն են գտնվում զարգացման արդյունաբերական փուլում:

- 1) Մոզամբիկը և Բանգլադեշը
- 2) Բրազիլիան և Արգենտինան
- 3) Զամբիան և Եթովպիան
- 4) Ֆրանսիան և Իտալիան

35

Ո՞ր երկրներն են աշխարհում առաջատար ածխի պաշարներով:

- 1) Չինաստանը և Ռուսաստանը
- 2) Նոր Զելանդիան և Տաջիկստանը
- 3) Ֆինլանդիան ու Ֆրանսիան
- 4) Նիդեռլանդները և Լյուքսեմբուրգը

36

Ո՞ր երկիրն է աշխարհում առաջատար բրնձի մշակությամբ:

- 1) Կանադան
- 2) Չինաստանը
- 3) Ռուսաստանը
- 4) Բրազիլիան

37

Տրված պետություններից ո՞րն ունի ցամաքային սահման Իրանի հետ:

- 1) Բահրեյն
- 2) ԱՄԷ
- 3) Սաուդյան Արաբիա
- 4) Հայաստան

38

Ընտրել «պետություն-մայրաքաղաք» համապատասխանությունների ճիշտ շարքը:

1. Ավստրիա	ա. Ամստերդամ
2. Դանիա	բ. Կոպենհագեն
3. Նիդերլանդներ	գ. Փարիզ
4. Ֆրանսիա	դ. Վիեննա

- 1) 1-ա, 2-դ, 3-գ, 4-բ
- 2) 1-բ, 2-ա, 3-դ, 4-գ
- 3) 1-դ, 2-բ, 3-ա, 4-գ
- 4) 1-դ, 2-գ, 3-ա, 4-բ

39

Ո՞ր երկիրն ունի ելք դեպի Մեքսիկական ծոց:

- 1) Նորվեգիան
- 2) ԱՄՆ
- 3) Իրաքը
- 4) ԱՄԷ

40

Ո՞ր պետությունն է գտնվում Արևելյան Ասիայում:

- 1) Լիբանան
- 2) Ճապոնիա
- 3) Պակիստան
- 4) Ղազախստան

41

Զույգերով տրված պետություններից որո՞նք են անկլավ:

- 1) Ալժիր և Նիգերիա
- 2) Մարոկկո և Եթովպիա
- 3) Եգիպտոսը և Թունիսը
- 4) Սվազիլենդը և Լեսոտոն

42

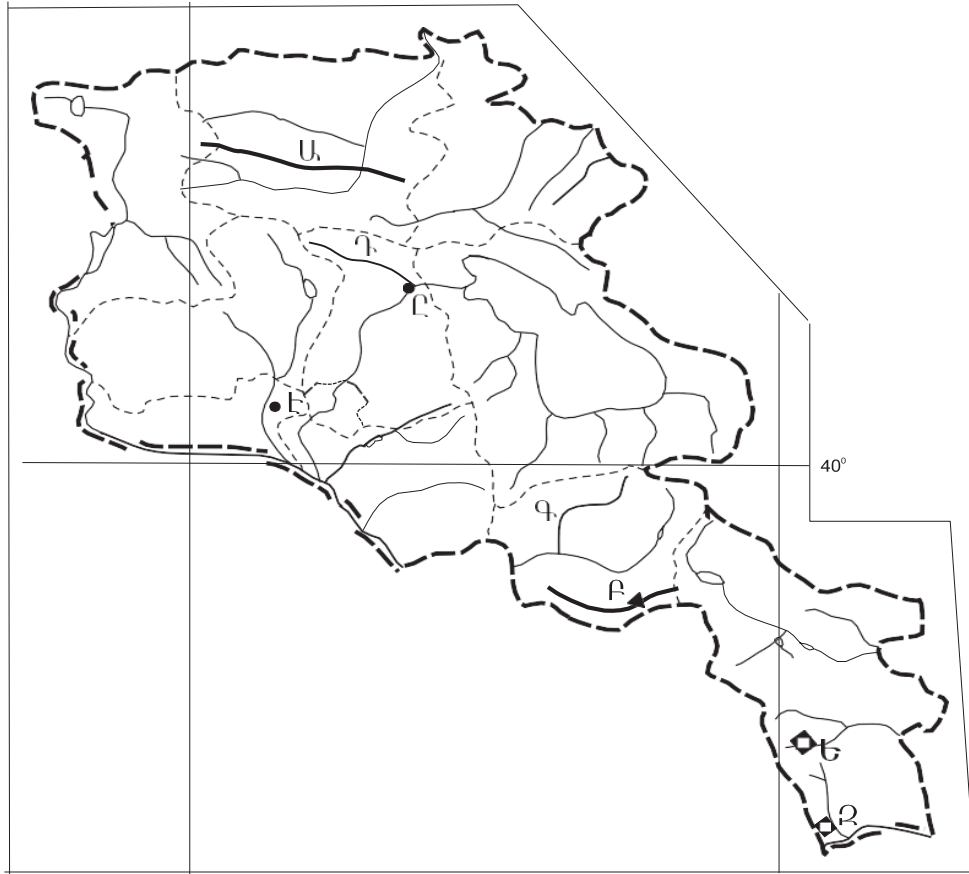
Ինդոնեզիային պատկանող կղզի է.

- 1) Թասմանիան
- 2) Սիցիլիան
- 3) Կալիմանտանը
- 4) Հոնսյուն

43

Ո՞ր տարածաշրջանին են առավելապես բնորոշ բիոռնվիլները:

- 1) Ավստրալիան և Օվկիանիային
- 2) Հյուսիսային Ամերիկային
- 3) Լատինական Ամերիկային
- 4) Արևմտյան Եվրոպային

Քարտեզ 2

44

Քարտեզ 2-ում ո՞ր տառով է նշված Քաջարան քաղաքը:

- 1) Ե
- 2) Ը
- 3) Զ
- 4) Է

45

Քարտեզ 2-ում ո՞ր տառով է նշված Շաղկունյաց լեռնաշղթան:

- 1) Բ
- 2) Գ
- 3) Դ
- 4) Ա

46

Հայկական լեռնաշխարհի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ:

- 1) Հարավից եզրավորում է Հայկական Տավրոսի լեռնաշղթան
- 2) Արևմուտքից եզրավորում են Փոքր Կովկասի ծալքաբեկորավոր լեռները:
- 3) Արևելքում է գտնվում Անատոլական սարահարթը:
- 4) Հյուսիսում է գտնվում Իրանական բարձրավանդակը:

47

ՀՀ կլիմայի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ:

- 1) Կլիմայաստեղծ գործոններից են պասսատները:
- 2) Միջլեռնային գոգավորությունների ցածրադիր մասերում ձմռանը դիտվում է ջերմաստիճանային շրջադասություն:
- 3) Ամենաշատ տեղումները թափվում են Եղեգիսի հովտում:
- 4) Հստակ արտահայտված է արևմուտքից արևելք փոփոխվող լայնակի կլիմայական գոտիականությունը:

48

Հայաստանում տնտեսության ո՞ր ճյուղերին է բաժին ընկնում արտահանվող արտադրանքի գերակշիռ մասը:

- 1) գորգագործությանը և կաուչուկի արտադրությանը
- 2) գունավոր մետալուրգիային և գինու-կոնյակի արտադրությանը
- 3) շվեյցարական պանրագործությանը և մեղրի արտադրությանը
- 4) սև մետաղաձուլությանը և կաշվի-կոշիկի արտադրությանը

49

Մեծամորի աէլի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է սխալ:

- 1) ՀՀ ամենահզոր էլեկտրակայանն է:
- 2) Արմավիրի մարզում է:
- 3) Միակ ատոմակայանն է հարավկովկասյան տարածաշրջանում:
- 4) Աշխատում է ներկրվող միջուկային վառելիքով:

50

Զույգերով տրվածներից որո՞նք են նեֆելինային սիենիտի հանքավայրեր:

- 1) Շվանիձորը և Թեժ լեռը
- 2) Մեղրաձորը և Սոթքը
- 3) Կապանը և Ալավերդին
- 4) Քաջարանը և Ագարակը

51

Ջերմոցային էֆեկտի ուժեղացման պատճառներից է.

- 1) հանքային պարարտանյութերի օգտագործման չարաշահումը
- 2) շինարարության պաճառով փոշու արտանետումները
- 3) մթնոլորտում ածխաթթու գազի և մեթանի ավելացումը
- 4) խոշոր քաղաքներում զբոսաշրջության զարգացումը

52

«Բնական ռեսուրս — վերականգնման հնարավորություն» գույգերից ընտրել ճիշտը:

- 1) արեգակնային էներգիա — անսպառ
- 2) հանքային ռեսուրս — անսպառ
- 3) կենսաբանական ռեսուրս — անսպառ
- 4) քամու էներգիա — սպառվող

53

Տրվածներից ո՞րն է հողաբարելավման միջոցառում:

- 1) հատուկ պահպանվող տարածքների ստեղծումը
- 2) աերացիան
- 3) քարամաքրումը
- 4) ջրամբարների կառուցումը

54

Տրվածներից ո՞րն է ՄԱԿ-ի մասնագիտացված կազմակերպություն՝ մշակութային հուշարձանների պահպանմամբ:

- 1) ՅՈՒՆԵՊ
- 2) ՅՈՒՆԻԿՏԱԴ
- 3) ՅՈՒՆԵՍԿՕ
- 4) ՅՈՒՆԻՍԵՖ

55

Ո՞ր պնդումն է սխալ.

- 1) Թույլ զարգացած երկրների տնտեսության մեջ գերակշռողը գյուղատնտեսության բաժինն է:
- 2) Թույլ զարգացած երկրներում բնապահպանական հիմնախնդիրներ չկան:
- 3) Թույլ զարգացած երկրների բնառեսուրսային ներուժը վիթխարի է, օգտագործման տեսանկյունից արդյունավետությունը՝ ցածր:
- 4) Թույլ զարգացած երկրներում զանգվածային անգրագիտությունը հետամնացության ցուցանիշներից է:

56

Տրված են աշխարհի նշանավոր գետեր: Գրել Աֆրիկայում հոսող գետերի անունները.

1) Միսուրի	5) Մուրեյ
2) Օրանժ	6) Նեղոս
3) Ամազոն	7) Կոնգո
4) Վոլգա	8) Նիգեր

57

Գրել այն լճերի համարները, որոնք գտնվում են Եվրասիայում.

1) Օնտարիո	5) Վիկտորիա
2) Տիտիկակա	6) Նյասա
3) Բալխաշ	7) Արալյան
4) Բայկալ	8) Չադ

58

Գրել այն երկրների համարները, որոնց բնորոշ է «ժողովրդագրական պայթյունը».

1) Ուկրաինա	5) Անգոլա
2) Զամբիա	6) Եմեն
3) Կանադա	7) Իտալիա
4) ԱՄՆ	8) Սոմալի

59

Գրել այն երկրների համարները, որտեղ գերակշռում է մահմեդականությունը.

1) Չինաստան	5) Ֆրանսիա
2) Իրան	6) Տաջիկստան
3) Հնդկաստան	7) Պակիստան
4) Հարավային Կորեա	8) Ալբանիա

60

Գրել այն երկրների համարները, որոնք առաջատար են թեյի մշակությամբ.

1) Ճապոնիա	5) Հնդկաստան
2) Իտալիա	6) Հունաստան
3) Ավստրալիա	7) Թուրքմենստան
4) Գերմանիա	8) Չինաստան

61

Գրել այն բնակավայրերի համարները, որոնք գտնվում են Սյունիքի մարզում.

1) Վարդենիս	5) Գորիս
2) Վաղարշապատ	6) Մարտունի
3) Մարալիկ	7) Ապարան
4) Սիսիան	8) Քաջարան

62

Տրված պետությունների համարները դասավորել դրանց տարածքի մեծության նվազման կարգով:

- 1) Կանադա
- 2) ԱՄՆ
- 3) Ինդոնեզիա
- 4) Ռուսաստան

63

ՀՀ տրված քաղաքների համարները դասավորել հյուսիսից հարավ ուղղությամբ.

- 1) Աշտարակ
- 2) Սևան
- 3) Բերդ

(64-65). Քաղաքի բնակչության թիվը 90 000 է, բնակչության բացարձակ բնական աճը՝ 1100 մարդ: Եկածների թիվը 2500 մարդ է, մեկնածների թիվը՝ 1900 մարդ:

64

Որոշել միգրացիայի մնացորդը:

65

Որոշել քաղաքի բնակչության թիվը 1 տարի հետո:

66

Երկրում հնդկացորենի ցանքատարածությունների մակերեսը 5 մլն հա է, համախառն բերքը՝ 35 մլն տ: Որքա՞ն է հնդկացորենի միջին բերքատվությունը (ցենտներով):

67

90 000 կՎտ/ժ էլեկտրաէներգիա արտադրելու համար քանի՞ տոննա քարածուխ է հարկավոր (քարածխի ջերմային գործակիցը 1 է):

68

Օդի ջերմաստիճանը լեռան ստորոտում 0° է, իսկ գագաթին՝ -15° : Հաշվել լեռան հարաբերական բարձրությունը: Հաշվարկը կատարել 5° -ով:

Հայկական լեռնաշխարհի վերաբերյալ տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ, որո՞նք՝ սխալ.

- 1) Ալաշկերտի դաշտը Արևելյան Եփրատի հովտում է:
- 2) Քեֆանի ջրամբարը կառուցված է Խարբերդի դաշտում:
- 3) Բասենի դաշտը տարածվում է Ճորոխի վերին հոսանքի ավազանում:
- 4) Խարբերդի դաշտում միախառնվում են Արևմտյան Տիգրիս և Արևելյան Տիգրիս գետերը:
- 5) Արևելյան Եփրատի հովտում ամենաբարձրադիրը Մանազկերտի դաշտն է:
- 6) Երզնկայի դաշտը Արևմտյան Եփրատի ստորին հոսանքի ավազանում է:

ՀՀ Շիրակի մարզի վերաբերյալ տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ, որո՞նք՝ սխալ.

- 1) Արևելյան սահմանն անցնում է Գեղամա հրաբխային լեռնավահանի ջրբաժան գծով:
- 2) Տիրապետողը լեռնատափաստանային լանդշաֆտներն են:
- 3) ՀՀ միակ մարզն է, որը չունի արտաքին սահմաններ:
- 4) Այս մարզում են Հատիս և Արայի լեռների հրաբխային կոները:
- 5) Շատ հարուստ է տուֆի հանքերով:
- 6) Ունի արտեզյան ավազան: